

Motion till riksdagen 2009/10:U227

av **Thomas Strand (s)**

Den judiska nationalfondens avtal

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i motionen om vikten av att den svenska regeringen i EU uppmärksammar avtalet mellan staten Israel och den judiska nationalfonden och verkar för att EU uppmanar Israels regering att omförhandla avtalet med den judiska nationalfonden.

Motivering

Vid den femte sionistkongressen i Basel år 1901 grundades Jewish National Fund, JNF (hebreiska: Keren Kayemet Le-Israel, på svenska: Judiska nationalfonden). Dess främsta målsättning var att köpa upp land i Palestina för det judiska folkets räkning, men även att ägna sig åt nyodling och beskogning samt att utarrendera mark till bosättning och bostadsbyggande. Ägandet skulle vara kollektivt eller offentligt såtillvida att marken endast skulle kunna arrenderas av brukaren. Det första markområdet köptes år 1904. Skogsplantering blev snart en viktig aktivitet för JNF.

År 1960 stiftade det israeliska parlamentet en "basic law" (Basic Law: Israel Lands) som rör ägandet av land i staten Israel. En "basic law" har grundlagsliknande karaktär. I samband med stiftandet av "Basic law: Israel Lands" slöts även ett avtal mellan staten Israel och Jewish National Fund den 28 november år 1961. Detta avtal skulle träda i kraft samma dag som "Basic Law: Israel Lands" trädde i kraft.

Av denna lag framgår att mark, byggnader och annat som kan vara fast förankrat i marken tillhörande JNF inte får säljas eller på annat sätt överlåtas, men att man under vissa förutsättningar kan göra undantag från detta i lag. Med denna lag överfördes kontrollen över JNF:s landområden till en statlig israelisk myndighet, Israel Land Administration (ILA). Områdena utgjorde då 10 % av staten Israels yta.

Fel! Okänt namn på

Den israeliska myndigheten ILA förvaltar all offentligt ägd jord i Israel som ägs antingen av israeliska staten, av JNF eller av "landutvecklingsmyndigheten" Development Authority. Sammantaget utgör denna offentligt ägda jord 93 % av all jord i Israel. ILA:s styrelse har 22 medlemmar, av vilka 12 representerar regeringen och 10 representerar JNF. Eftersom den offentligt ägda jorden inte får säljas, arrenderas den ut till brukare, normalt på 48 eller 96 år.

Den israeliske juridikprofessorn Yifat Holzman-Gazit uppgav år 2007 att JNF ställde flera krav vid överlåtandet av dess landområden till den statliga myndigheten år 1960. Ett av dessa krav var att mark ägd av JNF inte skulle få utarrenderas till icke-judar. Regeringen gick med på kraven. På senare år har förbudet mot att utarrendera landområden till icke-judiska medborgare varit föremål för rättsliga och politiska konflikter i Israel. Förbudet har kritiserats för att stå i strid med antidiskrimineringsbestämmelser.

Resultatet av avtalet mellan staten Israel och JNF är att icke-judiska israeler utestängs från de rättigheter som judiska israeler har till staten Israels mark och vatten. Det innebär att icke-judiska israeliska medborgare saknar rätt till statens resurser i samma utsträckning som judiska medborgare har. JNF är alltså till enbart för det judiska folket och inte för alla medborgare i staten Israel. Det ska då noteras att det finns över en miljon arabiska medborgare i staten Israel.

Staten Israel äger naturligtvis rätt att själv besluta om interna juridiska spörsmål rörande landäggande, tillstånd för jordbruksverksamhet etc. Men på grund av att landet samtidigt är inbegripet i en konflikt om just dessa frågor får Judiska nationalfondens regelverk betydelse även för hur den politiska konflikten mellan israel och arabstaterna kan lösas. Med det regelverk som nu gäller kan de arabiska palestinier som flytt Israel under krig svårigen återvända. De har en mycket liten yta inom staten Israel att bosätta sig på eller ta i bruk för jordbruk, ca 7 % av landets yta. Den judiska nationalfonden och dess avtal med staten Israel är därmed en komponent som påverkar fredsarbetet i regionen.

Den svenska regeringen bör uppmärksamma denna fråga i EU och verka för att EU uppmanar Israels regering att verka för att alla medborgare i staten Israel ska ha samma juridiska status. För att allas mänskliga rättigheter ska kunna försäkras, och detta är statens ansvar, bör statens eget regelverk inte diskriminera mellan olika befolkningsgrupper i landet. I en allt mer globaliserad värld framstår den judiska nationalfonden och avtalet med staten Israel som en sentida kvarleva från den tid då Europas folk ville skapa fördelar för ett folk på bekostnad av ett annat, och Europas olika nationalismers har orsakat mycket ofred och lidande på vår kontinent.

Ur ett antidiskrimineringsperspektiv måste principen vara att alla israeliska medborgare oavsett nationalitet, kön, religion och språk ska ha samma medborgerliga skyldigheter och rättigheter, precis såsom FN:s delningsplan 1947 föreskrev. Detta var också vad Israels första regering under Ben Gurion fastslog den 14–15 maj 1948. Det är dags att knyta an till detta löfte.

Fel! Okänt namn på

För att fred och säkerhet ska i uppnås i regionen bör Sveriges regering och EU agera för att staten Israel, med särskilt avseende på landäggande, inför lika juridisk status för alla landets invånare.

Stockholm den 30 september 2009

Thomas Strand (s)